

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΤΖΕΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗ, 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2016.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Την Παρασκευή 7 Οκτωβρίου και από ώρα 10.00' π.μ. έως 15.30' μ.μ. , πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων της Περιφερειακής ενότητας Ροδόπης στην Κομοτηνή, η συνάντηση εργασίας στα πλαίσια του προγράμματος της «Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την εκπαίδευση και κατάρτιση των ενηλίκων». Στην συνάντηση παρευρέθηκαν σημαντικά στελέχη της αυτοδιοίκησης της Αν Μακεδονίας-Θράκης (αντιπεριφερειάρχες, αντιδήμαρχοι, διευθυντές και τμηματάρχες της ΔΒΜ).

ΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ.

Οι βασικοί στόχοι της συνάντησης, είχαν να κάνουν με την ανάδειξη των προβλημάτων της Δια Βίου Μάθησης στη χώρα, από την πλευρά της ζωντανής διοικητικής και της ουσιαστικής-θεματικής και τοπικής εμπειρίας των συμμετεχόντων, -χωρίς να «χαθεί» όμως η συζήτηση σε απλή και διάχυτη περιγραφή των προβλημάτων-, και συνακόλουθα είχαν να κάνουν με την αναζήτηση συγκεκριμένων παρεμβάσεων και πιθανών λύσεων στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της ΔΒΜ στη χώρα. Θα έπρεπε επομένως, να υπάρξει μια μεθοδολογία συζήτησης, που να ξεχωρίζει τα διάφορα επίπεδα των προβλημάτων, τα οποία θα αποτελούσαν και πεδία ενδεχόμενων παρεμβάσεων-δράσεων για πιθανές λύσεις.

Γνωρίζοντας ως ομάδα έργου, ότι η εργασίες της συνάντησης θα κρίνονταν κυρίως από την συνολική πρακτική και θεωρητική ώθηση για διοικητική και ουσιαστική δημιουργία, ανάπτυξη και συντονισμό δικτύων για την Δια Βίου Μάθηση σε όλα τα επίπεδα, τελικά δηλαδή από το κατά πόσο θα μπορούσε να συμβάλει αυτή η συνάντηση στην συνεχή και δομημένη ροή αντίστοιχης πληροφορίας, υλικών και μέσων στο πεδίο της ΔΒΜ από το κρατικό επίπεδο προς το τοπικό κοινωνικό επίπεδο αλλά και αντιστρόφως, σχεδιάσαμε ανάλογα και πριν την συγκεκριμένη συζήτηση, τις πιθανές παρεμβάσεις μας. Κάτω από μία τέτοια οπτική, η περιφερειακή και δημοτική-κοινοτική αυτοδιοίκηση, θα έπρεπε να αναχθεί σε σημείο «κλειδί» της συγκεκριμένης συζήτησης, αλλά και της όποιας μελλοντικής αποτελεσματικότητας της Δια Βίου Μάθησης στη χώρα. Και επιπρόσθετα, θα έπρεπε να στοχοθετηθεί ο συντονισμός και των 3 διοικητικών επιπέδων (κρατικό-περιφερειακό-δημοτικό-τοπικό) για επίδραση στο άμεσο τοπικό κοινωνικό επίπεδο και η ανατροφοδότηση από «τα κάτω» της όλης διαδικασίας. Με αυτόν τον διπλό κεντρικό άξονα αναζήτησης στη συζήτηση, είχαμε την προσδοκία ότι θα αναδεικνύονταν και τα πιθανά θεσμικά και διοικητικά κενά, ώστε να μπορούν να προταθούν άμεσα ζωτικές για το σύστημα της ΔΒΜ ουσιαστικές συμπληρώσεις και διαφοροποιήσεις σε υπάρχουσες κρατικές πολιτικές, ή ακόμη και νέες πολιτικές και θεσμικές παρεμβάσεις, πράγμα το οποίο και έγινε σε κάποιο σημαντικό βαθμό.

ΟΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Η πρώτη εισήγηση που έγινε από εκπρόσωπο της ομάδας έργου της Ευρωπαϊκής Ατζέντα και αφορούσε στο ιστορικό του προγράμματος και στην παρουσίαση θεμελιωδών παραμέτρων και μεγεθών της Δια Βίου Μάθησης στη χώρα, στοιχεία τα οποία αφενός

βοηθούν στην κατανόηση της υπάρχουσας κατάστασης στο συγκεκριμένο πεδίο, αφετέρου περιγράφουν την υστέρηση της χώρας μας έναντι των επιθυμούμενων Εθνικών και Ευρωπαϊκών στόχων. Επίσης η πρώτη εισήγηση εμβάθυνε και σε κάποιες ουσιαστικές πλευρές του προβλήματος της μη συμμετοχής μεγαλύτερου κοινού στα προγράμματα Δια Βίου Μάθησης στη χώρα μας. Στο τέλος της πρώτης εισήγησης τέθηκε ένα σετ 6 ερωτήσεων θέτοντας πρακτικά το πλαίσιο αναζήτησης, το οποίο θα έπρεπε να γίνει στη συνέχεια μεθοδολογικά και ουσιαστικά πιο αναλυτικό και κατανοητό μέσω της επόμενης εισήγησης, στα πλαίσια του προϋπάρχοντος σχεδιασμού, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Οι συγκεκριμένες ερωτήσεις ήσαν οι εξής:

1^{ov}. Ποιες είναι οι δράσεις στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης σε σχέση με την ΔΒΜ;

2^{ov}. Πιστεύετε ότι υπάρχει συντονισμός μεταξύ των φορέων που υλοποιούν προγράμματα ΔΒΜ;

3^{ov}. Που απευθύνεται ο πολίτης όταν θελήσει να ενημερωθεί για την ΔΒΜ;

4^{ov}. Πως ανιχνεύετε τις ανάγκες των πολιτών της περιοχής σας;

5^{ov}. Έχει γίνει κάποια καταγραφή των αναγκών στην περιοχή σας σχετικά με την ΔΒΜ;

6^{ov}. Με ποιους μηχανισμούς προσεγγίζετε τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες της περιοχής σας;

Η δεύτερη εισήγηση, του εκπροσώπου της ομάδας έργου της Ευρωπαϊκής Ατζέντας :

1. Έθεσε το ζήτημα της μεθοδολογίας της αναζήτησης, ξεχωρίζοντας τα διοικητικά επίπεδα (κρατικό-περιφερειακό-δημοτικό) και το συνολικό κοινωνικό επίπεδο.
2. Εντόπισε τα ορόσημα στην διαχρονική κίνηση της ΔΒΜ στη χώρα (διαχρονία), εντοπίζοντας τις επιπτώσεις τους στα διαφορετικά διοικητικά επίπεδα της ΔΒΜ και στο συνολικό κοινωνικό επίπεδο.
3. Εντόπισε τις **σημερινές** ελλείψεις της θεσμικής οργάνωσης της ΔΒΜ (συγχρονία) σε περιφερειακό και δημοτικό-τοπικό επίπεδο, καθώς και την έλλειψη συντονισμού και μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων (κρατικό-περιφερειακό-δημοτικό), αλλά και μέσα στο κάθε ιδιαίτερο επίπεδο, και κατ'επέκταση την αδυναμία ικανοποιητικής ανταπόκρισης του συστήματος ΔΒΜ στις κοινωνικές ανάγκες, όπως αυτές εμφανίζονται στο άμεσο ανθρωπο-κοινωνικό επίπεδο τοπικά και θεματικά.
4. Πρότεινε ενδεικτικά για τη συζήτηση συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις, που αφορούν στην κάλυψη των εντοπισμένων θεσμικών ελλείψεων και δυσλειτουργιών και στα 3 επίπεδα διοικητικής παρέμβασης, αλλά και στην ουσιαστική άμεση εργασία του συστήματος ΔΒΜ προς την κοινωνία και κάλεσε τους παρευρισκόμενους να αναδείξουν τις δικές τους παρατηρήσεις μέσα από την εμπειρία τους, με στόχο συγκεκριμένες προτάσεις για νέες πρακτικές και δράσεις

που θα προωθήσουν την ΔΒΜ στο κάθε επίπεδο παρέμβασης, αλλά και στον συγκεκριμένο χώρο και τόπο που δραστηριοποιούνται.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Οι κύριες διαπιστώσεις, συνάγονται απευθείας από τις τοποθετήσεις- παρατηρήσεις και τον διάλογο των συμμετεχόντων, καθώς και εμμέσως από την συμφωνία των συμμετεχόντων στα κεντρικά σημεία των δύο κύριων εισηγήσεων.

Συγκεκριμένα σημεία:

1^ο. **Στο κεντρικό επίπεδο** υπάρχει έλλειψη συντονισμού μεταξύ θεσμικών φορέων που σχεδιάζουν και εκτελούν προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ενώ υπάρχει σε αυτούς τους φορείς μία κάθετη λειτουργία από το κράτος προς την κοινωνία, λείπει η αλληλοενημέρωση, η από κοινού συμφωνία στην ανάλυση, ο κοινός κεντρικός σχεδιασμός και ο συντονισμός στην διαφήμιση-προώθηση και εκτέλεση των προγραμμάτων ΔΒΜ σε εθνικό επίπεδο. Δεν υπάρχει σύστημα συλλογής συνολικών στατιστικών στοιχείων κατά θεματικό περιεχόμενο, κατά κατηγορία συμμετεχόντων και κατά περιοχή, ώστε να υπάρχει ανάλυση και επεξεργασία σε εθνικό επίπεδο, και να σχεδιάζονται αξιόπιστες εθνικές πολιτικές στο πεδίο της ΔΒΜ, με σαφείς στοχεύσεις κάθε φορά.

2^ο. **Στο περιφερειακό επίπεδο, ισχύουν με ακριβώς τον ίδιο τρόπο, οι παρατηρήσεις που έγιναν παραπάνω για το κρατικό επίπεδο.** Εδώ όμως έχουμε μία βασική διαφορά που ανάγεται στο ότι δεν υπήρχαν στο παρελθόν θεσμοί της ΔΒΜ σε περιφερειακό επίπεδο, αλλά μόνο σε νομαρχιακό (σημερινές αντιπεριφέρειες). Αλλά και σε επίπεδο αντιπεριφερειών (πρώην νομαρχιών), το θεσμικό «νήμα» που ασκούσε πολιτική σε αυτό το επίπεδο, ήταν ο θεσμός των Ν.Ε.Λ.Ε., που υποβαθμίστηκε για συγκεκριμένους λόγους από την δεκαετία του 1990, και καταργήθηκε οριστικά το 2010. Εντοπίζονται είτε θεσμικά κενά, (πχ πλήρης αδρανοποίηση δ/νσεων και τμημάτων που ασχολούνται με την ΔΒΜ σε διοικητικό περιφερειακό επίπεδο, λόγω θεσμικής έλλειψης ρόλων και λειτουργιών), είτε μια έλλειψη κατανόησης και υποβάθμιση της ανάγκης για ανάπτυξη της ΔΒΜ στην κάθε περιοχή.

Μία άλλη σοβαρή θεσμική δυσλειτουργία που επηρεάζει ή εν δυνάμει θα επηρεάσει την ανάπτυξη της ΔΒΜ σε επίπεδο περιφέρειας, είναι η **έλλειψη θεσμικού πλαισίου συντονισμού της περιφέρειας με τους Δήμους στο πεδίο της ΔΒΜ.** Δηλαδή, κανένας δήμος δεν είναι υποχρεωμένος θεσμικά, να παρέχει στοιχεία για την ΔΒΜ στην περιφέρεια σε μία μόνιμη και σταθερή βάση, ή να συντονίζει τις όποιες δράσεις του -που αφορούν στο πεδίο της ΔΒΜ-, με την διοίκηση της περιφέρειας στην οποία ανήκει. Αυτό, μαζί με τον προηγούμενο λόγο που αναφέρθηκε, οδηγεί στην καλύτερη περίπτωση σε άναρχες πρωτοβουλίες από την πλευρά περιφερειών και δήμων, και στην χειρότερη στο να χωλαίνει σοβαρά η

αποτελεσματικότητα του συνολικού συστήματος ΔΒΜ και να μην υπάρχει ενιαίος θεσμικός μηχανισμός μεταφοράς των δεδομένων των συνολικών επιμορφωτικών-εκπαιδευτικών τοπικών αναγκών προς το κεντρικό σύστημα που σχεδιάζει πολιτικές, το οποίο κεντρικό σύστημα -όπως εντοπίστηκε παραπάνω-, είναι και αυτό διασπασμένο.

3^ο. **Στο Δημοτικό-κοινωνικό επίπεδο**, παρότι ισχύουν με ιδιαίτερο τρόπο οι ίδιες διαπιστώσεις περί έλλειψης συντονισμού με τους κεντρικούς φορείς που θέτουν σε εφαρμογή με κάθετη διαδικασία κάποια «κομμάτια» της ΔΒΜ στο τοπικό-κοινωνικό επίπεδο, - ισχύουν επίσης και τα περί μεταβατικότητας και αναζήτησης νέων ρόλων των δήμων στο σύστημα ΔΒΜ-, εδώ το ζήτημα έχει μία αυξημένη κρισιμότητα, δεδομένου ότι ο Δήμος **είναι ο μοναδικός θεσμός που μπορεί να εκφράσει άμεσα και συνολικά τις κοινωνικές ανάγκες σε τοπικό επίπεδο**, και να παίξει ρόλο κύριου συμβούλου και τοπικού «συντονιστή» μεταξύ φορέων που υλοποιούν κεντρικά προγράμματα κατά περιοχή. **Η έλλειψη θεσμικού ξεκαθαρίσματος των λειτουργιών και ρόλων του δήμου συνολικά για την ΔΒΜ στην περιοχή ευθύνης του, η έλλειψη μόνιμου και συγκεκριμένου μηχανισμού ανίχνευσης αναγκών ΔΒΜ, συντονισμού, προώθησης –δημοσιοποίησης προγραμμάτων, καθώς και η -πολλές φορές- αγνόηση των δήμων στους μηχανισμούς προτάσεων και υλοποίησης τοπικών προγραμμάτων από το κεντρικό κρατικό σύστημα ΔΒΜ, αδυνατίζει ή αποστερεί την ΔΒΜ συνολικά από τον ισχυρότερο κοινωνικό πολλαπλασιαστή της ποιοτικής και ποσοτικής της εμβέλειας.**

4^ο. **Στο άμεσο επίπεδο της κοινωνίας**, η θεσμική και λειτουργική έλλειψη του συνολικού επίσημου διοικητικού επιπέδου της ΔΒΜ στη χώρα, διαθλάται και παίρνει μορφή μέσα από το κάτοπτρο της οικονομικής κρίσης. Ενώ υπάρχουν σοβαρά δείγματα διάθεσης και κοινωνικής ενεργοποίησης των πολιτών στο πεδίο των διαδικασιών άτυπης μάθησης έξω από το επίσημο σύστημα της ΔΒΜ (κυρίως στο πεδίο του πολιτισμού, καθώς και της έκφρασης άμεσης κοινωνικής αλληλεγγύης), αντίθετα στο πεδίο του επίσημου συστήματος ΔΒΜ δεν παρατηρείται αντίστοιχα αυξανόμενη διάθεση συμμετοχής. Οι λόγοι, απορρέουν άμεσα και από αυτά που εκτέθηκαν παραπάνω, αλλά πιο συγκεκριμένα η κοινωνική ανάγκη εστιάζεται περισσότερο είτε στο σοβαρό πρόβλημα **της άμεσης** επαγγελματικής ένταξης-επανεκπαίδευσης-αναβάθμισης, είτε σε κοινωνιοψυχολογικές ανάγκες ένταξης σε ευχάριστες και κοινωνικά αποδεκτές ή ατομικά και συλλογικά επωφελείς ομαδικές δραστηριότητες, που εντείνουν το αίσθημα της ενότητας με τους όρους της κοινωνικής ζωής των ατομικών και συλλογικών κοινωνικών υποκειμένων, δηλαδή ανάγκες ένταξης σε μη εργασιακά-επαγγελματικά πεδία ενίσχυσης της ατομικής και συλλογικής κοινωνικής ταυτότητας (π.χ. παρατηρείται μεγάλη αύξηση άτυπων τμημάτων μάθησης παραδοσιακών και άλλων χορών, μουσικής και σεμιναρίων ευρύτατης θεματολογίας, -συνήθως με διοργανωτές συλλόγους-, σε ολόκληρη τη χώρα).

Στα κατά άτομο επιδοτούμενα προγράμματα υπάρχει άμεσο όφελος για τους συμμετέχοντες, οπότε λίγο-πολύ η πληρότητα τέτοιων προγραμμάτων, είναι εξασφαλισμένη όσο και να επεκταθούν ή ότι περιεχόμενο και ποιότητα να διαθέτουν μέσα στις σημερινές συνθήκες οικονομικής κρίσης. Στο επίπεδο όμως της συγκεκριμένης ανάγκης για επαγγελματική ένταξη-επανένταξη-αναβάθμιση από τις υπηρεσίες ΔΒΜ στη χώρα, στα τμήματα ΔΒΜ τα οποία δεν επιδοτούνται ατομικά, υπάρχει το θέμα α) της ελλιπούς ενημέρωσης των πολιτών, της μειωμένης σύνδεσης των θεσμών της ΔΒΜ με την κοινωνία και της κατεπέκταση μειωμένης κοινωνικής εμβέλειας των θεσμών της ΔΒΜ, β) της μη επάρκειας της πιστοποίησης των προσόντων που αποκτούνται για την αγορά εργασίας, γ) της μη επάρκειας και της χαμηλής ποιότητας της παρεχόμενης γνώσης που πολλές φορές οφείλεται και σε σοβαρές ελλείψεις στο πεδίο των υποδομών (εργαστήρια, χώροι, υλικά) και της – σε πολλές περιπτώσεις- ελλιπούς σύνδεσής της μορφωτικής-εκπαιδευτικής λειτουργίας, με πρακτική εξάσκηση και με την αγορά εργασίας.

-Μία σημαντική τοποθέτηση από έναν δ/ντή ιδιωτικού ΚΕΚ της περιοχής Κομοτηνής, ανέδειξε το συνολικό πρόβλημα της ελλιπούς σύνδεσης με την κοινωνία: Συγκεκριμένα εκτός των άλλων ανέφερε ότι, οι προδιαγραφές για τα voucher συμμετοχής των πολιτών στα προγράμματα συμμετοχής στα ΚΕΚ, αφήνουν απέξω (αποκλείουν) από τη συμμετοχή το 70% της μουσουλμανικής μειονότητας!!! (π.χ. πριν το 1992 προϋπόθεση για συμμετοχή σε προγράμματα ΚΕΚ ήταν το απολυτήριο του δημοτικού, ενώ αργότερα ήταν το απολυτήριο γυμνασίου-έως σήμερα).

Στα δε πομακοχώρια, ενώ οι γονείς τις περισσότερες φορές απαγορεύουν ακόμη και στα παιδιά τους να απέχουν από διαδικασίες ΔΒΜ, οι πολίτες δεν ενημερώνονται ούτε για στοιχειώδη προγράμματα αλφαριθμητισμού.

--Σημαντικές υπήρξαν επίσης και οι τοποθετήσεις 2 διευθυντών ΣΔΕ της περιφέρειας αυτής, όπου εκτός από την καθυστέρηση στην έναρξη, τέθηκαν και ζητήματα ακόμη και αξιοπρεπούς ύπαρξης των ΣΔΕ. (Π.χ. ΣΔΕ Σαπών, δ/ντής μόνος του, χωρίς ούτε έναν αποσπασμένο καθηγητή, χωρίς καθαρίστρια, με πλήρη αδιαφορία από τον δήμο κ.λ.π.).

Παρόλα αυτά, η συζήτηση ανέδειξε ότι αρκετά πράγματα μπορούν να γίνουν, τα οποία αν γίνουν ως σχεδιασμένη διαδικασία σε ολόκληρο το σύστημα της ΔΒΜ, τότε το κύριο πρόβλημα που θα αντιμετωπισθεί θα είναι η έλλειψη προσωπικού, χώρων και υποδομών για να ανταποκριθεί το σύστημα στην ζήτηση.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με βάση τα άμεσα και τα έμμεσα συμπεράσματα των εργασιών της συνάντησης, οι προτάσεις μπορεί να συνοψισθούν στα εξής:

Α.Στο κεντρικό θεσμικό επίπεδο.

1^{ον}. Να υπάρξει κεντρικό θεσμοποιημένο επιτελικό όργανο συντονισμού, παραλαβής, ανάλυσης και επεξεργασίας στοιχείων και πολιτικών για τη ΔΒΜ στη χώρα από όλα τα συναρμόδια υπουργεία, ώστε να υπάρξει αξιόπιστος φορέας ανάλυσης και επεξεργασίας πολιτικών ΔΒΜ και να αποφεύγεται η παντελώς αυτόνομη κάθετη λειτουργία του κάθε φορέα. Ο κεντρικός αυτός επιτελικός φορέας, **θα είναι υποχρεωμένος** να συντάσσει ετησίως αναλυτική έκθεση για την πορεία της ΔΒΜ στη χώρα.

2^{ον}. Να υπάρξει θεσμικό-κανονιστικό πλαίσιο σε κάθε κεντρικό δημόσιο φορέα που ασκεί λειτουργίες ΔΒΜ, που **θα υποχρεώνει** σε συλλογή αναλυτικών στατιστικών στοιχείων από τις επιμορφωτικές-εκπαιδευτικές του δραστηριότητες και δραστηριότητες κατάρτισης, σε κεντρική επεξεργασία και ανάλυση των επί μέρους στοιχείων τους, καθώς και σε ετήσια απολογιστική διαδικασία για τη συνολική λειτουργία, με συγκριτικά αποτελέσματα σε σχέση με την ετήσια στοχοθεσία κάθε φορά και με σύγκριση επίσης με τα παρελθόντα έτη. Αυτά τα στοιχεία, ο κάθε φορέας **θα πρέπει να είναι υποχρεωμένος** να τα παραδίδει σε συγκεκριμένες χρονικές περιόδους στο κεντρικό θεσμοποιημένο επιτελικό όργανο συντονισμού της ΔΒΜ σε εθνικό επίπεδο.

3^{ον}. Να υπάρξει θεσμικό-κανονιστικό πλαίσιο, όπου ο κάθε κεντρικός κρατικός φορέας που ασκεί λειτουργίες ΔΒΜ, **θα πρέπει να είναι υποχρεωμένος** να διαβουλεύεται περιφερειακά και τοπικά με περιφέρειες και δήμους, για να αναδειχθούν ενδεχόμενες προτάσεις-παρατηρήσεις επί των σχεδιαζόμενων προγραμμάτων ΔΒΜ, των συνθηκών, των λειτουργιών, των σχετικών υποδομών κλπ. Οι προτάσεις-παρατηρήσεις της αυτοδιοίκησης, θα πρέπει τελικά να διατυπώνονται γραπτά, ώστε να μεταφέρονται από τα περιφερειακά-τοπικά, στα κεντρικά όργανα σχεδιασμού του κάθε φορέα και να αρχειοθετούνται.

4^{ον}. Ο κάθε κρατικός φορέας που ασκεί λειτουργίες ΔΒΜ, θα πρέπει να **είναι υποχρεωμένος κανονιστικά** να ανακοινώνει τα επιμορφωτικά-εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία τελικά πρόκειται να υλοποιήσει (με πλήρη στοιχεία π.χ. τόπο διεξαγωγής, χρόνο, διάρκεια, προϋποθέσεις), **εκτός από την ιστοσελίδα του** και στις αντίστοιχες περιφέρειες και δήμους. Μάλιστα, αυτή η ενημέρωση περιφερειών και δήμων, θα πρέπει να γίνεται τακτικά και σε εύλογο χρονικό διάστημα, **πριν την έναρξη των εγγραφών** στα αντίστοιχα προγράμματα ΔΒΜ,

χρονικό διάστημα ικανό για να αναπτύξουν οι θεσμοί της αυτοδιοίκησης την δυνατότητα περιφερειακής και τοπικής δημοσιοποίησης (ιστοσελίδες, πιθανές δημοσιοποιήσεις σε τοπικά ΜΜΕ, εκδηλώσεις κλπ)

B. Στο περιφερειακό επίπεδο.

Με βάση και τα παραπάνω, το σύστημα ΔΒΜ περιφέρειας-αντιπεριφερειών, **πρέπει να συγκροτηθεί εξ αρχής θεσμικά**, με διπλή κατεύθυνση: Α) με ξεκαθάρισμα λειτουργιών και ρόλων ΔΒΜ αφενός προς το κεντρικό κράτος, και αφετέρου προς

τους δήμους-κοινότητες και ειδικές κοινωνικές ομάδες κατά περιοχή. Β) με συντονισμό ενεργειών σε περιφερειακό και αντιπεριφερειακό επίπεδο και ετήσια και μεσοπρόθεσμη στοχοθεσία, ανάλογα με τις κεντρικές κατευθύνσεις και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιφερειών-αντιπεριφερειών (πχ, περιφερειακό πρόγραμμα ανάπτυξης και αντιστοιχία με προγράμματα ΔΒΜ, όπως και ιδιαίτερες ανάγκες κατά περιοχή) και Γ) με συντονισμό και κατά περίπτωση διαβούλευση με δήμους-κοινότητες για τα προγράμματα και τα προβλήματα της ΔΒΜ κατά περιοχή και κατά θεματικό αντικείμενο, ώστε και να υπάρχει πλήρης γνώση και καταγραφή της ΔΒΜ σε επίπεδο περιφέρειας, και να συμμετέχει η περιφέρεια σε δράσεις δημοσιοποίησης προγραμμάτων ΔΒΜ, αλλά και να υπάρχει αναλυτική και συνολική καταγραφή των στοιχείων και των συνθηκών του συστήματος ΔΒΜ στην περιφέρεια. Τα παραπάνω θα δώσουν την δυνατότητα για καλύτερη γνώση και σύνδεση της ΔΒΜ με τα περιφερειακά προγράμματα ανάπτυξης και ενδεχομένως με κάποια αυτόνομα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα υλοποιούνται από την περιφέρεια-συμπληρωματικά αυτών του κεντρικού συστήματος ΔΒΜ-. [Σε σχέση με το τελευταίο σημείο, η τμηματάρχης της αντιπεριφέρειας Έβρου, πρότεινε ένα πιθανό μοντέλο λειτουργίας το οποίο έχει εφαρμοσθεί σε ένα βαθμό στην συγκεκριμένη αντιπεριφέρεια: Πρότεινε τον συντονισμό ενός τμήματος-ή αν δεν υπάρχει μιας επιτροπής- περιφερειακής εκπαίδευσης και ανάπτυξης, με την ενδιάμεση διαχειριστική αρχή της Περιφέρειας, ώστε να εντάσσονται στον προϋπολογισμό της Περιφέρειας αυτόνομες επιμορφωτικές-εκπαιδευτικές ή άλλες δράσεις κατάρτισης της ΔΒΜ}.

Η αντιπεριφερειάρχης Δράμας τόνισε ανάμεσα σε άλλα, το θεσμικό έλλειμμα της ΔΒΜ σε επίπεδο περιφέρειας, την ανάγκη για εκπαίδευση υπαλλήλων της ΔΒΜ σε περιφέρειες και δήμους μέσα σε ένα ξεκάθαρο όσον αφορά τους ρόλους θεσμικό πλαίσιο, την ανάγκη για ενεργοποίηση της σχέσης ΔΒΜ με ιστοσελίδες και Facebook των περιφερειών και των δήμων, και ευελιξία στα προγράμματα ΔΒΜ, ανάλογα με τις ειδικότητες και τις ειδικές δράσεις που έχει ανάγκη η κάθε περιοχή.

Γ. Στο δημοτικό-κοινοτικό επίπεδο και το άμεσο κοινωνικό επίπεδο.

Στο δημοτικό-κοινοτικό επίπεδο αυτό που ανέδειξε η συζήτηση, ήταν η απαίτηση για θεσμικό πλαίσιο της ΔΒΜ, που θα δίνει την δυνατότητα στους δήμους να παίξουν ένα ρόλο συντονιστή της τοπικής διαβούλευσης των επί μέρους φορέων της ΔΒΜ, θα δίνει την δυνατότητα για κατάθεση προτάσεων ΔΒΜ από τους δήμους προς το κεντρικό επίπεδο που σχεδιάζει, διαχειρίζεται και υλοποιεί, θα δίνει τελικά την δυνατότητα για έκφραση των ιδιαίτερων τοπικών αναγκών και βουλήσεων των τοπικών κοινωνιών. Θα πρέπει επίσης να αποδοθεί και κάποιος ρόλος παρατήρησης και ίσως μερικού ελέγχου από την πλευρά των Δήμων σε κεντρικά προγράμματα ΔΒΜ που υλοποιούνται τοπικά. Θα πρέπει να αποδοθεί επίσης **και κάποια δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων απευθείας από τους δήμους, μετά από συμφωνία με την** ΓΓΔΒΜ, με ένα νέο-συμπληρωματικό σύστημα διαχείρισης που θα πρέπει να θεσμοθετηθεί, ή με ειδική επεξεργασία για ένταξη της δημοτικής διαχείρισης-υλοποίησης στο υπάρχον κεντρικό σύστημα (ΙΝΕΔΙΒΙΜ-διαχειριστική αρχή του ΥΠΠΕΘ).

Τα επόμενα ζητήματα που τέθηκαν, ήταν το γενικότερο ξεκαθάρισμα του ρόλου και των συγκεκριμένων λειτουργιών των δήμων στην ΔΒΜ, σε σχέση με την περιφέρεια και το κράτος, το ζήτημα της αναβάθμισης των τμημάτων της ΔΒΜ ανά δήμο με συγκεκριμένη περιγραφή έργου κατά τμήμα, το ζήτημα της ξεχωριστής παρουσίας της ΔΒΜ σε τοπικό επίπεδο στην ιστοσελίδα του δήμου, η ενεργοποίηση facebook του δήμου για την τοπική ΔΒΜ, το πρόβλημα της ανίχνευσης των αναγκών ΔΒΜ στην περιοχή, το ζήτημα του συντονισμού-διαβούλευσης και ανάδειξης προτάσεων με εκπροσώπους των κεντρικών φορέων ΔΒΜ κατά περιοχή και κατόπιν η ουσιαστική και λειτουργική σύνδεση με την περιφέρεια (την αντίστοιχη διεύθυνση/τμήμα), για την μεταφορά ενημέρωσης-παρατηρήσεων-προτάσεων και στατιστικών στοιχείων για την ΔΒΜ κατά περιοχή.

Τέθηκε επίσης και το ζήτημα της ανάδειξης και ένταξης τοπικών στελεχών της ΔΒΜ από ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ, μέσα από μόνιμη και οργανωμένη λειτουργία (με δομή, σχέδιο, σκοπό και αξιολόγηση της διαδικασίας και των εθελοντών) των τμημάτων ΔΒΜ των δήμων, καθώς και της πιστοποίησης της αντίστοιχης εμπειρίας τους. Το τμήμα ΔΒΜ του δήμου της Αλεξανδρούπολης, έχει να επιδείξει ιδιαίτερο έργο σε αυτόν τον τομέα.

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ

Οι στόχοι της συνάντησης εργασίας όπως αποτυπώθηκαν αρχικά στο παρόν κείμενο, επιτεύχθηκαν απολύτως. Ο «κορμός» της ΤΑ, (Α΄ βάθμιας και Β΄ Βάθμιας) της περιοχής, έλαβε τα μηνύματα και ιδιαίτερα κατανόησε τα πρακτικά καθήκοντα και το ευρύτερο πλαίσιο διεύθυνσης της δυνατότητας του συστήματος ΔΒΜ στην περιοχή της περιφέρειας Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης, καθώς και την κατεύθυνση επίλυσης των συγκεκριμένων προβλημάτων της ΔΒΜ στην περιοχή ευθύνης του κάθε φορέα. Η μελλοντική επιτυχία του όλου εγχειρήματος ενίσχυσης της ΔΒΜ, όπως έδειξε και η συγκεκριμένη συνάντηση εργασίας, απαιτεί προσπάθειες σε όλα τα επίπεδα για την συγκρότηση πληρέστερου θεσμικού πλαισίου, το ξεκαθάρισμα δομικών και λειτουργικών ρόλων και την επανακατασκευή συνολικού και μόνιμου οργανωτικού δικτύου από τους κεντρικούς φορείς της ΔΒΜ μέχρι την κοινωνία και αντιστρόφως.

